

Xalq so'zi

2023-YIL — INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz

2023-yil 19-noyabr, № 246 (8589)

Yakshanba

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skanner qiling.

YANGI SPORT VA TRANSPORT INFRAZILMASI OBYEKTTLARI AZIM POYTAXTGA KO'RK BAG'ISHLAYDI

Prezident Shavkat Mirziyoyev 18-noyabr kuni Toshkent shahrining Mirzo Ulug'bek va Yashnobod tumanlariga tashrif buyurib, sport va transport infratzilmasi obyektlarining qurilishini ko'zdan kechirdi, mahallalardagi bunyodkorlik ishlari bilan tanishdi.

Yilning o'tgan davrida ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarda 360 ta loyiha bajarilib, jami 20 mingta ish o'rni yaratilgan. Shuningdek, kelgusida Yangi hayot tumanida 650 hektar maydonda yangi avlod sanoat zonasini tashkil etish rejalashtirilgan.

Davlatimiz rahbari Toshkent shahrida Yangi O'zbekiston ko'chasi va "4R12" magistral yo'li kesishuvida quriladigan yo'l o'tkazgich loyihasi bilan tanishdi.

Sohni yillarda bu ikki yo'ldagi qatnov ortdi. Bo'stonliq va Parkent tumanlariga borayotgan sayyoohlar soni ham avvalgi yillardagiga qaraganda bir necha barobar ko'paydi, hali yana oshadi. Shuningdek, bu keshishma ketajakda Yangi Toshkent shahriga olib baradigan asosiy yo'l bo'ladı.

Shularni inobatga olib, bu keshishmada transport bog'lamasi qurish mo'ljallangan. Loyeriga ko'ra, bu yerda 1 ta ko'pri, 3 ta tunnel, 4 tadan aylanma va qo'shimcha yo'llar barpo etiladi.

Bularning evaziga chorraha bironqa ham svetoforsiz — "yashil chorraha" bo'ladi. Bu qulaylik natijasida haydovchi va yo'l ovcilarning vaqtiga hoziriga nisbatan 20 — 30 daqiqa tejaladi, harakat xavfsizligi oshadi.

Prezidentimiz "Do'stilik — Qo'yiliq" yer usti metrosi tagida qurilayotgan savdo va xizmat ko'rsatish shoxobchalarini ham ko'zdan kechirdi. Loyerda doirasida bu yerda 36 ta savdo va xizmat ko'rsatish shoxobchasi, sport va bolalar maydonchalari, avtotorgholar barpo etiladi.

Mutasaddilarga bu yerda xavfsizlik choralarini va nazoratini ta'minlash, Toshkent shahrida xizmatlar sohasini rivojlantirish bo'yicha ko'rsatmalar berildi.

Prezident Shavkat Mirziyoyev poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanidagi Habib Abdullayev mahallasida ham bo'ldi.

Bu mahallada ham qish oldidan ziyod aholi yashaydi. Hududda ellikka yaqin savdo do'konlari va xizmat ko'rsatish shoxobchalarini, ta'lim

tashkilotlari faoliyat yuritmoqda. 38 ta ko'p qavatlari uy va to'rtta ijtimoiy obyektga "Madaniyatli hudud" boshqaruv servis kompaniyasi xizmat ko'sratadi.

Aholining mazmunli hordiq chiqarishi uchun barcha sharoit yaratilgan. Joriy yilda otalar choyoxonasi, amfiteatre, "Wi-Fi" hududi barpo etildi, ichki yo'llar va bolalar maydonchalari ta'mirlandi.

Mas'ullarning e'tibori, aholining hamjihatligi sabab hu'dudning manzarasi tubdan o'zgardi. "Yashil makon" umummilliy loyihasi doirasida shu kuza 2 ming tupdan ortiq manzaralar va mevali ko'chatlar eklidi. Ikkiti artezian quduq qazlib, yashil maydonlarni sug'orish tizimi yaratildi.

Davlatimiz rahbari shahri yerdan faoliyati, nuronilari bilan suhbatalashdi. Ular o'z mahallalari oboz bo'lgani, energiya tarmoqlari ta'mirlanib, qishga puxta tayyorgarlik ko'riganini aytishdi.

Prezident energiyani tejash, xonardonlardagi issiqlikni asrash, har bir insonda bunga daxildorlikni shakllantirish surʼuligini ta'kidladi.

Dunyodagi iqlim o'zgarishlarini bizdan uzoqda, deb bo'lmaydi. O'tgan yilgi sovuq buni ko'sratdi. Endi iqlim o'zgarishini inobatga olib, dunyoqarashimizni ham o'zgartirishimiz kerak. Har bir fuqaro "bu mening uyim, mening mahallam, mening tumanim, mening Vatanim" deb yashasha, natija bizi kutgandek bo'лади.

Bu mahallada ham qish oldidan o'nta transformator ta'mirlandi, elektr simlari almashtirildi. Ko'p qavatlari uylarning kirish yo'laklari kapital ta'mirlandi, yangi eshilak o'natildi. Uylarning yerto'lisidagi issiqlik quvurlari yangilandi.

Davlatimiz rahbariga Chilonzor tumaniga tashrif chog'ida berilgen topshiriqlarga muvofiq qishga ko'rligani tayyorgarlik haqida axborot berildi.

O'ZA.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Matbuot xizmati surʼati.

Nuqtai nazar

TENG HUQUQLI SHERIKLIK VA MULOQOT MAYDONI

Bugungi kunda dunyoda global keskinliklar va ziddiyatlar sharoitida chuqur transformatsiya jarayonlari yuz bermoqda. Ahamiyatlisi, o'zgarishlar sayyoramizning deyarli barcha nuqtasida sodir bo'lmoqda. Shu e'rinda Osiyo, ayniqsa, turkiy xalqlar ovozi tobora kuchi yangromoqda, desak, mubulga emas. Turkiy davlatlari tashkiloti paydo bo'lishi ham ushbu jarayonning mantiqiy davomidir. Ya'nini an'anaviy tarzda xalqaro kuch sifatida e'tirof etiladigan AQSH, Rossiya va Yevropaning qator mamlakatlari safiga Osiyonning Yaponiya, Janubiy Koreya kabi taraqqiy etgan hamda rivojanib kelayotgan Xitoy, Hindiston, Pakiston, Eron singari davlatlari, shuningdek, Yevrosoiyodagi Turkiya ham yangi siyosiy kuch sifatida kirib keldi.

Mavjud ziddiyatlar, qaramaga qarshiliklarni birlgilash yengib o'tish, izchil taraqqiyotni ta'minlash zarurati mintaqalar misyosida o'zaro sheriklik, muloqot maydoni va hamkorlik institutlarini shakllantirish hamda takomillashtirish kun tartibiga qo'yemoqda. Shu ma'noda, turkiy davlatlar — O'zbekiston, Ozarbayjon, Qozog'iston, Qirg'iziston va Turkiya xalqaro munosabatlarning subyekti sifatida o'zaro aloqaga kiritish uchun mintaqaviy tuzilma — Turkiy davlatlar tashkilotini (TDT) tuzishi, unga kuzatuvchi davlatlar va sheriklar paydo bo'lishi obyektiv zarurat edi.

Albatta, a'zo va kuzatuvchi davlatlar o'z manfaatini belgilab olishi va ilgari surishi uchun tuzilma paydo bo'ldi. Bu ma'noda tashkilotning asosiy maqsadi turkiy mamlakatlar o'tasida do'stlik, yaxshi qo'shnichilikni mustahkamlash, barcha sohadah hamkorlik, o'zaro muloqot maydonini yaratish, yo'lg'a qo'yish va rivojlantrish, Yevrosoyo yududida va global darajada xavfsizlikni ta'minlash borasidagi sa'y-harakatlarni muvoqilashtirish, o'zaro ishonchni mustahkamlashga qaratildi.

O'zaro hamkorlikning yangi bosqichi

Aytish kerakki, tuzilma, haqiqatan, ojsqa vaqtida shakllanib, dastlabki ijobji natijalarga erishdi. Endi esa yirik o'zgarishlar, loyihalar bo'yicha jiddiy harakat boshlaydigan davr

foiz maydoni yashil hudud bo'ladi. Buning uchun 37 geftarda sun'iy bo'llar tashkil qilinadi.

Loyiha 70 ta mamlakatda sport inshootlari qurgan Xitoyning "CAMC Engineering" kompaniyasi bilan birlgilakda amalga oshirilmoqda. Bundan bir yil oldin, 9-noyabr kuni davlatimiz rahbari mazkur shaharcha qurilishiga tamal toshi qo'ygan edi. Bugungi kunda asosiy binolarning poydevor ishlari to'liq bajarilgan. 5 ta majmuuning konstruksiyalari tiklanib, qad ko'tarib qolgan. Qurilishga mingga yaqin ishchi va muhandislar, maxsus texnikular jaib qilineng.

Davlatimiz rahbari shaharchani ekspluatatsiya qilish bo'yicha xorijiy davlatlari joriy etish, xavfsizlik

choralarini ko'rish va qulayliklarni oshirish yuzasidan ko'satmalar berdi.

Osiyo o'ynintar o'tgandan keyin majmuylar bo'shab qolishi kerak emas, xalqimizga xizmat qilishi kerak. Bu yerda mashg'ulotlar bilan birlga sport ta'limi, ilmi, tibbiyoti mujassam bo'lishi zarur. Ya'nini bu joy mamlakatimiz sportining ilmiy, amaliy, o'quv-mashg'ulot markazi bo'ladi, — dedi Prezident.

Shaharchada Paraosyo o'yninlari ham o'kazilgani bois jismoni imkoniyati cheklangan insonlar uchun qulay yo'llar va alohida sektorlar tashkil etiladi.

Prezidentimiz tavsiyasiga muvofiq, majmuuda qayta tikanlanushi energiyadan ham foydalaniadi. Yillik quvvati 10 megavatt 56 ming kvadrat metr quyosh panellari o'rnatiladi.

Shu yerda Toshkent shahri bo'yicha o'tgan yili taqdimot qilingan investitsiya dasturiga muvofiq, bu yil ishga tushirilgan loyihalar haqidagi axborot berildi. Qayd etilganidek, joriy

— Kelajakda bu shaharcha bilan

bolalar sport maktablarini ham bog'lash kerak. Ommaviy sportdan professional sportga o'tish ko'prigi bu, — dedi Prezident.

Shaharchada Paraosyo o'yninlari ham o'kazilgani bois jismoni imkoniyati cheklangan insonlar uchun qulay yo'llar va alohida sektorlar tashkil etiladi.

Prezidentimiz tavsiyasiga muvofiq, majmuuda qayta tikanlanushi energiyadan ham foydalaniadi. Yillik quvvati 10 megavatt 56 ming kvadrat metr quyosh panellari o'rnatiladi.

Shu yerda Toshkent shahri bo'yicha o'tgan yili taqdimot qilingan investitsiya dasturiga muvofiq, bu yil ishga tushirilgan loyihalar haqidagi axborot berildi. Qayd etilganidek, joriy

— Kelajakda bu shaharcha bilan

UNWTO SAMARQANDDA "YASHIL" TURIZM XALQARO MARKAZINI TASHKIL ETISH VA MOLIYALASHTIRISHNI REJALASHTIRMOQDA

O'zbekistonning Ispaniyadagi elchisi Jahongir G'aniyev BMT Butunjahon turizm tashkiloti (UNWTO) bosh kotibi Zurab Pololikashvili bilan uchrashadi.

Biz va jahon

Suhbat chog'ida O'zbekiston va UNWTO o'tasidagi hamkorlikka oid qator masalalar, jumladan, joriy yilning oktabr oyida Samarqand shahrida bo'lib o'tgan tashkiloti Bosh assambleyasinga 25-sessiyasi yulashmasi qilindi.

Xususan, Zurab Pololikashvili ushbu global tadbirni o'tkazishdagi yuksak tashkiliy ishlar va doimiy qol'lab-quvvatlov uchun O'zbekiston

rahbariyatiga samimiy minnatdorlik bildirdi. U Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan 25-sessiyaning ochilish marosimida bildirilgan taklif va tashabbuslar UNWTOning keyingi faoliyati uchun o'ziga xos "Yo'l xaritasi"ga aylanishini alohida ta'kidladi. "Yashil" turizmnin rivojlantrish taklifi jahon turizmi rivojida yangi bosqich sifatida e'tiborga loyiq", dedi Zurab Pololikashvili.

Zurab Pololikashvili Prezident Shavkat Mirziyoyev bilan Samarqandda bo'lib o'tgan uchrashuvda Buxoro shahri

UNWTO bosh

kotibining aytilicha, kotibiyat hozirda "yashil" turizmni baholash mezonlarini qilgilingan loyihasini oshirishga chiqmoqda. Bu "yashil" turizm bo'yicha xalqaro dasturni asosiga aylanlandi. Shu munosabat bilan u Samarqanda ochiladigan "Ipak yo'lida turizm" tematik ofisi negizida UNWTO tomonidan molialashtiriladigan "yashil" turizm xalqaro markazini tashkil etish taklifi bildirildi.

"Dunyo" AA. Madrid

va Buxoro viloyatida turizmni rivojlantrish masalalari muhokama qilgilingan ham ta'kidladi. Shu munosabat bilan u viloyatning turizm salohiyatini kengaytirishga qaratilgan loyihalarni amalga oshirish uchun hududga xorijiy investorlarni jalb etishga tayyorigini ma'lum qildi.

Uchrashuvda O'zbekiston va Butunjahon sayoyliki tashkiloti o'tasidagi hamkorlikni rivojlantrishga qo'shgan hissasi uchun elchi Jahongir G'aniyevga UNWTO esdalik nishoni topshirdi.

Munosabat

MUSHTARAK MAQSADLAR — FAROVONLIK VA BARQARORLIK KAFOLATI

Mamlakatimizda keyingi yillarda Prezidentimiz rahbarligida keng ko'pli islohotlar jadid amalga oshirilmoqda. Xususan, iqtisodiyotni liberalerashtirish, xalqimizning turmush darajasi va farovonligini yana yuksalitishiga alohida e'tibor qaratilayapti.

Bu sa'y-harakatlarni natijasida mehnatliy qo'shish, qurilish, mazsalot hajmi bir yarim barobar ko'paydi. 2030-yilga qadar ushbu iqtisodiy ko'rsatkichni yana ikki karraga oshirish maqsad qilingan.

Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti ham mamlakatimiz tashqi siyosati uchun muhim ahamiyatiga ega bo'lgan ana shunday tuzilmalardan biderid. Mamlakatimiz 1992-yilda ushbu tuzilmaga a'zo bo'lganidan so'ng, O'zbekiston IHTning faol va tashabbuskor mamlakatlardan biriga aylandi.

Mamlakatimiz ketma-ket nufuzli, istiqbollli tuzilmalar, jumladan,

SHHT, TDT, IHT, MDH davlat rahbarlari yig'ilishlariga mezonlik qiladigan qulay hududga aylanadi.

Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti ham mamlakatimiz tashqi siyosati uchun muhim ahamiyatiga ega bo'lgan ana shunday tuzilmalardan biderid. Mamlakatimiz 1992-yilda ushbu tuzilmaga a'zo bo'lganidan so'ng, O'zbekiston IHTning faol va tashabbuskor mamlakatlardan biriga aylandi.

Ko'z o'ngimizdagagi o'zgarishlar

BUNYODKORLIK SOHASIDA INNOVATSION YONDASHUV

Andijon viloyati mamlakatimizda eng aholisi zikh, yer maydoni esa kichik hujud hisoblanadi. Bu viloyatda har bir qarich maydon o'chovli, qadri baland ekidanad dalolat. Ayni paytda aholini turarjoy bilan ta'minlashda o'ziga xos muammolarni ham yuzaga keltirmoqda. Shu bois ekin maydonlariga zarar yetkazmagan holda foydalanimay turgan qir-adirilar bag'rida uy-joylar qurishiga kirishilgan.

Bugungi kunga kelib, viloyat haqiqiy qurilish maydonlari aylangan. Birgina Andijon tumanida barpo etilayotgan "Yangi Andijon" shahrinining o'zida 440 ming aholi uchun zamona yashash manzili qad rostlamoqda. O'n yilga mo'ljallangan ushbu loyihiyaning birinchi bosqichi avj pallada.

Davlatimiz rahbari har gal viloyatga tashrifi davomida aholini

uy-joy bilan ta'minlash masalasiga toxalar ekan, amalga oshirilayotgan ishlar bilan cheklanib qolmaslik, imkon qadar fuqarolarga y

TENG HUQUQLI SHERIKLIK VA MULOQOT MAYDONI

1 2021-yil 12-noyabrdagi tashkilotning xalqaro miqyosdagi ahamiyatini oshirish, mintaqaviy barqarorlik va tinchlikni ta'minlashdagi real imkoniyatini kengaytirish uchun sakkizchi summida tuzilma nomi "Turkiy davlatlari tashkiloti" etib o'zgartirildi. Zero, turkiy davlatlar hamkorligi bugungi davr talabiga javob berishi, aloqalar mexanizmi mustahkamlanishi, o'zaro bog'liqligi uchun yanada mukammal siyosiy-huquqiy asos yaratilishi uchun qadam muhim ahamiyatga ega edi.

Istanbul sammitida so'zga chiqqan O'zbekiston Prezidenti bunday qaror o'zaro hamkorlikni yanada rivojlanishiga uchun mustahkam zam'in yaratishiga ishonch bildirib, faoliyatni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishi, tashkilotning xalqaro maydonidagi roli va nufuzini sektorlari darajada oshirishini ta'kidladi.

Keyingi yillarda xalqaro va mintaqaviy miqyosda turli yo'nalishda faoliyat yurituvchi tashkilot, uyushma, davlatlararo idoralor ko'payib borishi kuzatilmoqda. O'z navbatida, ko'plab davlatlarning bunday tashkilotlarga birlashishi, faoli shitsirok etishga qiziqishi kuchaymoqda.

Aytish joizki, bu tashkilot XX asr oxirida sobiq ittifoq parchalangandan so'ng vujudga kelgan obyekti reallikka hamda siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy jarayonga o'ziga xos javob sifatida tashkil topdi. Juhonning ikki qutibga bo'linishi natijasida ko'p yil davomida bu hududlardagi davlatlar, xalqlar o'tasidagi aloqalar sun'y ravishda ihotalanib, butunlay to'xtab qolgan edi. O'sha yillari jahon siyosoti va iqtisodiyotida vujudga kelgan real vaziyat, bir tomonidan, turkiy xalqlar o'tasidagi tarixiy aloqalarini qayta tiklash va yangi davrga mos siyosiy, iqtisodiy, madaniy-gumanitar munosabatni, zamonaviy muloqotni shakllantirish hamda rivojlanishiga imkon yaratdi. Boshqa tomonidan, sobiq ittifoq tarkibidagi turkiy xalqlarda milliy o'zlikni anglashga e'tibor kuchaydi, tarixiy an'analar qayta tiklandi, turkiy davlatlar aloqalarini shakllanib, faolashdi.

Geosiyosiy jihatdan muhim mintaqaga

TDT jahon iqtisodiyotida hamda geosiyosiy jihatdan quayt mintaqada joylashganii tufayli muhim ahamiyat kasb etadi. Birinchidan, ushbu geostrategik hududda 170 milliondan ziyod kishilar yashaydi, umumiy maydon 4 million 242 ming 362 kvadrat kilometrni tashkil qildi.

Ikkinchidan, tuzilma mamlakatlari yalpi ichki mahsuloti 1,2 trillion AQSH dollariga teng. Bu Osyo yalpi ichki mahsulotining besh yarim foiziga barobar demakdir. Shu bilan birga, mintaqaga mamlakatlari iqtisodiyoti jadal rivojlanmoqda. Sanoatning yillik o'sish sur'ati o'rtacha 8 — 12 foizga teng. TDT ichidagi savdo aylanmasi 21 milliard AQSH dollariga yetadi.

Uchinchidan, ushbu tashkilot bir-biriga yaqin, o'xshash qadriyat va tamoyillarni targ'ib qiluvchi mamlakatlari birlashtirgan. Salohiyati ana shunday poydevor ustiga qurish hozirgi beqaror

geosiyosiy sharoitda muhim strategik ahamiyatga ega.

Shu bilan bir vaqtida yirik davlatlar o'tasida yuz berayotgan tahlikaviy vaziyat, shiddati geosiyosiy va geoqitsodiy jarayonlar, turli yangi tahdid va xatarlar, oziq-ovqat xavfsizligi, iqlim o'zgarishi va ekologiya bilan bog'liq muammolar Turkiy davlatlari tashkiloti oldiga yangi kun tarbitini qo'yomoda. Bugungi kun yaqin o'n yillikdagi vaqtidan keskin farq qilmoqda. Bunday sharoit hamjihatlik va umumiyl sa'y-harakat bilan hozirgi notinch dunyoning barcha sinov va tahdidlarini birligalida yengib o'tishning mutlaqo yangi mexanizmini shakllantirishni talab qilmoqda. Turkiy davlatlarning bunday hamkorlik platformasi xalqaro munosabatlarning bugungi yangi davri uchun ayni muddaa ekanini anglatadi.

Shuningdek, jahon miqyosida Osiyoning ahamiyati oshib borayotgani obyektiv jarayon, qit'aning istiqbolli rivojlanish modeli muhim strategik ahamiyatga ega. Gap shundaki, rivojlangan davlatlar qarama-qarshiliqi yanada kuchayishiha yo'l qo'ymaslik uchun dunyo yangi tartibotga, o'yin qoidaligiga va me'yorlariga borgan sari kuchi ehtiyoj sezmoqda. O'z navbatida, bunday tartibotni zamonaviy mezonlar asosida uyg'unlashtirish, shu bilan birga, o'z manfaatini ta'minlashning yangi mexanizmiga ega bo'lish uchun shart-sharoit yaratish TDT oldidagi muhim vazifaga aylanmoqda.

TDT davlatlar o'tasida yangicha aloqalarni yo'lg'a qo'yish maqsadida o'zaro ishonchga asoslangan muloqot maydoni yaratish uchun faolashmoqda. Borgan sari kuchayib boradigan bu jarayonda tashkilotning geoqitsodiy va geostrategik mexanizmini ishlash chiqish va ishga solishning ahamiyati ortib boradi. Boshqacha aytaks, dunyoviy o'zaro bog'liqlikka asoslangan zamonaviy muloqot maydonini yaratish muhim strategik vazifaga aylanmoqda. Bu ulkan mintaqada amalga oshirayotgan transmillsiy transport loyihalari a'zo davlatlar xalqlarining madaniy o'ziga xosligini saqlash qolish va turli kuchlardan himoyalash uchun yangi imkoniyatlar o'chadi.

Umuman, mintaqaviy jarayonlarda ishtiroy etayotgan aksariyat mamlakatlarda xavfsizlik va iqtisodiy manfaat mushtarakligi mavjud. Qolaversa, Turkiy davlatlar tashkilotiga a'zo aksariyat mamlakatlari bir vaqtganda o'zida SHHTga a'zo ekanı munozarali masalalarni samarali hal etish imkonini beradi. Tashkilotga Turkiyning a'zoligi, Yevropa Ittifoqi vakili Vengriyaning kuzatuvchi ekanı Yevroosyo huddidagi fikr almashtinuv uchun quay platforma sifatida o'zaro bog'liqlik konsepsiysini amalga oshirishning yangi mexanizmini yaratdi. Ya'ni hamkorlikda qo'shma loyihalarni hayotga tabbiq etish, qator tashhabuslari ilgari surish va tashqi siyosiy vazifalarini bajarish, bir-birining imkoniyatidan unumli foydalanish uchun

qo'shimcha sharoitlar tug'dirmoqda.

Istiqbolli loyihalar va aniq qadamlar Keyingi paytlarda tuzilma doirasida muhim istiqbolli kelishuvlarga erishilganini ta'kidlamoqchiman. Ulardan biri Turkiy investitsiya jamg'armasining tuzilishi o'zaro manfaatli sohalardagi rivojlanish loyihalarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lib, raqamli infratuzilma, sanoat ishlab chiqarishi, transport, qishloq xo'jaligi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, "yashil" iqtisodiyat, turizm, mintaqalararo savdoni rivojlanishiga, kichik va o'rta biznes loyihalarini moliyalashtirishga, transport va logistika tizimlari, saqlash va ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirishni rag'bataltirishga, jismoni va ishlab chiqarish resurslarini yaratish hamda modernizatsiya qilishga hissa qo'shadi. Jamg'armaning ta'sischilari Qozog'iston, Ozarbayjon, Qirg'iziston, Turkiy va O'zbekiston davlatlari hisoblanadi. 2021-yilning 12-noyabrida ushbu davlatlar rahbarlari Istanbulda Turkiy investitsiya jamg'armasini tashkil etishga qaror qildi.

Yaqinida Ozarbayjon, Vengriya, Qozog'iston, Qirg'iziston, Turkiy va O'zbekiston geografik jamiyatlarini vakillari esa Turkiy davlatlar geografik kengashini (TDGK) tuzish tog'risidagi bitimni imzoladi. Maqsad turkiyabzon ilmiy-tadqiqot institutlari va jamoat birlashmalari o'tasidagi har tomonlama hamkorlikni yanada ta'minlashtirish, shuningdek turkiy xalqlarning tarixiy va madaniy merozini o'rganish hamda asrab'avaylashtirish, Ekologik kun tarbitini amalga oshirishga birligalida hissa qo'shishdan iborat. Geografik kengashning bosh qarorgohi Toshkent shahrida joylashgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasi Geografiya jamiyatni rahbari Oybek Norinboyev uch yil muddatga TDGK bosh kotibi etib saylandi.

Yangi tashkil etilan kengash xalqaro loyihalar, jumladan, fan, ta'lim, ekologik ta'lim va iqtisodiy yondashuv, madaniyat va turizm sohasida o'zaro aloqalarni kengaytirish, turkiy tarixiga oid masalalar bo'yicha mustarak ilmiy pozitsiyalarni ishlab chiqish, ekologik kabi loyihalarda ishtiroy etidi. Uglerod neytralligi bilan shug'ullanish rejalashirtiligan. Yaqin kelajakda Geografik kengash tuzilmasi, qator loyihalar va aniq qadamlar tasdiqlanishi kutilmoqda.

Asosiyasi, tashkilot o'z e'tiborini iqtisodiyot, sarmoya va innovatsiya yo'nalishlariga qarataydi. Bugungi kunda TDT tadqiqot markazini yaratish va kadrar tayyorchash bo'yicha yaxshi takliflar allaqachon mavjud. TDT hech kimga qarsho qaratilgan emas. Shuning uchun tashkilotni siyosiylashtirmaslik yo'lidan borishga harakat qilinmoqda.

Davlatlar muhokamalarni pragmatik tarzda va o'z manfaatlariga yo'nalirilgan holda olib borishayotgan e'tiborga molik. Xususan, Turkiy kengashning

qo'shimcha sharoitlar tug'dirmoqda.

Istiqbolli loyihalar va aniq qadamlar Keyingi paytlarda tuzilma doirasida muhim istiqbolli kelishuvlarga erishilganini ta'kidlamoqchiman. Ulardan biri Turkiy investitsiya jamg'armasining tuzilishi o'zaro manfaatli sohalardagi rivojlanish loyihalarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lib, raqamli infratuzilma, sanoat ishlab chiqarishi, transport, qishloq xo'jaligi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, "yashil" iqtisodiyat, turizm, mintaqalararo savdoni rivojlanishiga, kichik va o'rta biznes loyihalarini moliyalashtirishga, transport va logistika tizimlari, saqlash va ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirishni rag'bataltirishga, jismoni va ishlab chiqarish resurslarini yaratish hamda modernizatsiya qilishga hissa qo'shadi. Jamg'armaning ta'sischilari Qozog'iston, Ozarbayjon, Qirg'iziston, Turkiy va O'zbekiston davlatlari hisoblanadi. 2021-yilning 12-noyabrida ushbu davlatlar rahbarlari Istanbulda Turkiy investitsiya jamg'armasini tashkil etishga qaror qildi.

Turkiy davlatlar tashkilotiga aylantirilishi hamkorlik chugurlashib borayotganidan dalolat. Bu mamlakatlarimiz tarixida yangi bosqichni belgilab berdi, shuning uchun TDT ishtiroychi davlatlari o'z oldidulariga churug iqtisodiy hamkorlik va transport bog'liqligini rivojlanishiga qaratigan strategik maqsadlarini qo'ydi. Bunga savdo-ishlab chiqarish sohaloyiatini sezilarini darajada kengaytiradigan qo'shma iqtisodiy loyihalarni amalga oshirish orqali erishish mumkin. Transkaspiy xalqaro transport yo'nalishi tez orada mintaqaga davlatlari transport-logistika sanoatining lokomotiviga aylanishi mumkin.

Azaliy qadriyatlar, tarixiy an'analar mushtarakligi

TDT doirasidagi madaniy gumanitar hamkorlik davlatlararo munosabatlarning nihoyatda muhim bo'g'ini. Zero, a'zo mamlakatlar o'tasidagi do'stilik o'zaro ahillik, bir-birini tushunish azalish qadriyatlar, tarixiy an'analar, qardoshlik rishtalar bilan mustahkamlangan.

Bugun tuzilma doirasidagi madaniy gumanitar hamkorlik davlatlararo munosabatlarda Xalqaro turkiy kirganidan so'ng barcha soha singari TURKSOY faoliyati doirasidagi aloqalar ham yangi bosqichga ko'tarildi. Xususan, a'zo davlatlarda, jumladan, O'zbekistonda turkiy mamlakatlar madaniyati va san'ati kunlari, yoshlar va teatr festivallari, ijodiy forumlar uyushqoqligini bilan o'tkazilmoqda.

Tashkilot doirasidagi ilmiy-ma'rifiy anjunmlar, turkiy tillar va adabiyotlari rivojiga bag'ishlangan xalqaro konferensiyalarda mamlakatimiz olim va ijodkorlari faol qatnashmoqda. Ana shu hamkorlikning amaliyamarasasi sifatida yurtimizda "Turkiy adabiyot dordonalari" deb nomlangan 100 jildlik kitoblar turkumi nashr etilgani, unga O'zbekiston, Turkiy, Qozog'iston, Qirg'iziston, Ozarbayjon, Turkmaniston va Vengriya davlatlaridan jami 450 dan ziyyod mumtoz va zamonaviy shoir, adib va mutafakkirlarning asarlari kiritilganini ta'kidlash joizi.

Turkiy dunyoning siyosat, ilm-fan, tibbiyot, adabiyot va san'at sohalarida ulkan yutuqlarga erishgan namoyandalarini rag'bataltirish maqsadida buyuk shoir va mutafakkir Mir Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofot ta'sis etilgani madaniy hayotimizda muhim voqe'a bo'ldi. Bu yil go'zal Navoiy shahrida bo'lib o'tgan TURKSOY O'zarlar birlingin birinchi yig'iliши hamda "Mumtoz she'riyat" deb nomlangan xalqaro festival turkiy adabiyot olamida katta aks sado berdi.

Muxtasar aytganda, TDT turkiy tilli mamlakatlarni birlashtirgan, ko'plab sohalarda rivojlanish istiqbollariga ega bo'lgan mintaqaviy tashkilotdir. Shu bois ushbu tashkilotning barcha a'zosi, jumladan, O'zbekiston uchun TDT doirasida o'zaro manfaatli hamkorlikni mustahkamash o'z taraqqiyoti va barqarorligini ta'minlashga, iqtisodiy o'sishta erishishga, xalq farovonligi va ruhini ko'tarishga, ertangi kunga ishonchini yuksalitirishga zamin yaratadi.

Elmurod HOSHIMOV,
O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi rektori,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor.

Faxriddin SAMADOV,
Oliy Majlis Qonunchilik palasati deputati.

BIOXILMAXILLIKNI SAQLASH — USTUVOR MASALA

Shu kunnarda mamlakatimiz bo'yab davom ettirilayotgan "Yashil makon" umummiliy loyihasi doirasidagi xayrlar ishlarga Oliy Majlis Senati a'zolari ham munosib hissa qo'shmoqda.

Aksiya

Jumladan, Toshkent shahar tibbiy reabilitasiya klinik shifoxonasi hududida tashkil etilgan daraxt ekish aksiyasida Senatning Orolbo'yim mintaqasini rivojlanish masalalari va ekologiya qo'mitasini raisi B. Alixonov, Xotin-qizlar va gender tenglik masalalari qo'mitasida doimiy asosda ishllovchi senator G. Marufova ham qatnashdi.

Tadbir davomida senatorlar mazkur loyiha mamlakatimizdagi ekologik vaziyatni yaxshish, fuqarolar uchun qulay yashash sharoitlarini yaratishiga qaratilganlari alohidata'kidlab o'tdi. Muhimi, ushbu sa'y-harakatlar atrof-muhitni muhofaza qilish va barqaror rivojlanish bo'yicha qarsho yosiyatining ajralmas qismiga aylandi.

Mazkur umummiliy loyihaning asosiy maqsadi mamlakatimizda yashil maydonlarni ko'paytirish, shahar va qishloqlarni ko'kalamzorlashtirishib. Qolaversa, bioxilmayxillikni saqlash va tiklash, tupoqni

eroziya va ifloslanishdan himoya qilishda ham ushbu loyihaning ahamiyati beqiyos.

Aksiya davomida tibbiyot muassasasi hududiga mevali va manzaralar daraxt ko'chatlari o'tqazildi.

Parlament yuqori palatasining Yoshlari, madaniyatni va sport masalalari qo'mitasini a'zosi Ulug'bek Qosimov "Yashil makon" umummiliy loyihasi doirasida Surxondaryo viloyati hududini ko'kalamzorlashtirish ishlardira faol qatnashmoqda.

Kuni kecha viloyatning Termiz tumanidagi Yangiobod mahallasida aksiyasi tashkil etildi. Unda senator boshchiligidagi ishlchi guruh tonidan 40 hektar bo'sh yer maydoniga turli mevali va manzaralar daraxt ko'chatlari ekildi.

Yurtimizning boshqa

hududlarida ham senatorlar ishlrikodagi bunday tadbirlar davom etmoqda.

"Xalq so'zi".

qarshi chidamlari bo'lib, bu uying o'tda yonmasligini kafolatlaydi.

Shuningdek, yong'inni so'ndirish xususiyatiga ega. Yuqori issiqligi va ovoz izolyatsiyasi suvg'a chidamlari bo'lib, an'anaviy uylarga nisbatan namlikni shumuchvanchi juda past. O'zbekiston iqlimi jihatidagi issiq hujud hisoblangani bois tom qismida quyosh nurini o'tkazmaydigan moddalaridan tashkil topgan vositalardan unumli foydalananidi. Natijada xona qishda issiq, yozda salqin haroraga ega bo'la.

— Turkiyaga xizmat safari bilan borganimda qisqa muddatda uy qurish amaliyoti bilan shug'ullanuvchi kompaniya faoliyatini o'rgandim, — deydi loyiha mualifli Elyorbek Nabijonov. — Ular ishlab chiqargan mahsulotlar sifatiligi, barcha sharoitiga ega ekanı va arzonligi bilan e'tiborini torildi. Yurtimizga qaytgach, ortirilgan tajriba asosida Qo'rg'ontepa tumanidagi "Savoy" MFYda istiqomat qiluvchi Dilxumor Karimova. — Salkam o'ttik yildan buyon uyimning kami bitmadi. Qolaversa, qish keldi, deguncha hammam

FREDERIK STARR:

XALQINGIZ O'RTAMIO'NA SAVDOGAR EMAS, SANOATCHI, KONCHI, MOLIYACHI BO'LGAN

Noyabr oyining boshida Samarganda bo'lib o'tgan O'zbekiston madaniy merozin saqlash, o'rganish va targ'ib etishga bag'ishlangan Butunjan hamjamayintinav navbatdagi tadbirida ishtirok eta olmadim. O'sha kunlari tashkilotchilar men bilan aloqaga chiqib, tadbirga tashrif buyurgan amerikalik tarixchi olim, AQSH tashqi siyosat kengashi huzuridagi Markazi Osyo va Kavkaz instituti asoschisi va raisi professor Frederik Starr O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi bilan tanishmochi ekanini aytishdi. Bu xabar biroz taajjublantirgan bo'lsa-da, ochig'i, xalqaro miyosodagi tanqli olimning markazimizga qiziqish bildirganidan juda xursand bo'ldim.

E'tirof

Mehmonni kutib olib, poytaxtdagi Hazrati Imam (Xastimom) mavzesida davlatimiz rahbari tashhabbusi va g'oyasi asosida qurilayotgan O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi binosi bilan tanishtirib bo'lgach, shu yerdag'i xizmat xonamizda suhbat qurdik.

Frederik Starr janoblar bilan avval ham tadbirlarning birida uchrashgan edik. Uning "Yo'qtiglon ma'rifat: Markazi Osyoning arablardan Amir Temurgacha oltin davri" asari mualifli ekanini bilardim. Shunday bo'lsa-da, u kishi bilan suhbat meni hayratda qoldirdi. Tog'larining inson qadami deyarli yetmagan yonbag'irlarida uchrab qoladigan buloqlar suvini ichsangiz, to'ymaysiz; og'irlik ham his qilmaysiz. Frederik Starr bilan suhbat ana shunday buloq suviga o'xshardi.

Biz uzoq suhbatlashdik. O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazining tarixi, Prezident Shavkat

Mirziyoyev uni nima maqsadda barpo etishga qaror qilgani, bundan nimalar kutilayotgani, binoring me'moriy yechimiyo ichki mazmuniga qadar gapirib berdim, qisqacha film ham namoyish qildik. Shundan keyin muhamart professordan zerkirrib qo'ymadimmi, deb so'radim.

Amerikalik mehmon "Aksinchal, men ijobji ma'noda hayratdaman", dedi va mendan "Damashq po'lati to'risida eshitgannimisiz?" deb so'radi. "Ha, u po'latidan maxsus qilich va xanjarlar yasalgan. Bunday yang'lar bilan boshqa har qanday qilichqarza berilganda, ular ikkiga bo'linib ketavergan. Hatto qiroq Arturning mashhur qilichi ham Damashq po'latidan yasalgan, degan ma'lumotlar bor", dedim. F. Starr aytganlarimni mamnuniyat bilan tasdiqladi. "Bilasizmi, — dedi mehmon, — arab quroloszlar ushbu mashhur po'latni tobashni movarounnahrik sovg'a qildi. Men esa "Buxoro" va

ustalardan o'rganishgan". Zlatoust ustalari ishlatgan po'latchi? degan e'tirozinga "Ural metallurgiyasi Buyuk Pyotr davrida rivojlangan, ya'ni Damashq po'latidan ancha vaqt o'tib", dedi sabbatdoshim.

Shundan keyin mehmonga arxeologlar va olimalarimizning oxirgi izlanishlari mamlakatimiz hududida, jumladan, Shosh (Toshkent) vohasida qarib 2 ming yil avval metall eritilgani, undan ish va jang qurollari, shuningdek, bezaklar tayyorlanganini ko'satayotganini ma'lum qildim. F. Starr Markazi Osyo qadim zamonalardan sivilizatsiyasi o'chqlaridan bira bo'lib kelgani, yaqin paytlargacha bular turli sabablariga ko'ra yuzaki o'rganilgani, baho berishda kolonial mafkuraning ta'siri katta bo'lganini qayd qildi. "Siz avlodlari bo'lgan so'g'dar va So'g'diyona tarixi kam o'rganigan. U, albatta, churur o'rganilishi kerak. Ipak yo'lida faqat ipak tashilmagan. Umumiy tijarat ko'lmlarida Mavarounnahning hissasi katta bo'lgan. Tuyalarga mintaqada temir, ma'danlar, simob, asl metallar, qurol-yarog, quritilgan mevalar, keyinchalik Samargand qo'zqi ortilgan va O'rta yer dengizi bo'yulari tonim olib ketilgan".

Bu tarixiy ma'lumotlarga qo'shimcha ravishda mehmon menga "The Genius of Their Age: Ibn Sina, Biruni" ("Zamonasining daholari: Ibn Sino, Beruni") kitobini qo'sha qildi. Men esa "Buxoro" va

"Yangi O'zbekiston" kitob-albomlarini taqdim qildim. Kasby qiziqishim amerikalik do'stimizdan kitobini o'zbek tiliga tarjima qilishga ruxsat so'rashga undadi. Rozilik javobini olgach, bir-birimizga salomatlik va omad tilab, do'stona xayrashdik.

Kop o'tmay, elektron manzilimga Frederik Starrdan ikkita maktub kelib tushidi. Ularning mazmuni davlatimiz rahbari xalqimizni to'g'iり yo'ldan boshlab boyrog'yanini tasdiqlab turgani bois ba'zi qisqartishlar bilan yurdoshlarimiz e'tiboriga havola qilishga qaror qildim.

Birinchi maktub,
2023-yil 11-novabr
Hurmatali direktor Shoazim
Minovarov janoblari,
Ota qiziqarli va konstruktiv ruhda o'tgan uchrasuv va hozir menga yetib kelgan Markazi Osyo metallurgiyasi tarixiga oid ilmiy assar uchun chin qalbimdan minnatdorlik bildiram.

Bilasizmi, dunyo ziyojitarli ushbu mavzudan mutlaqo bexbar. Ular hozirgacha Buyuk Ipak yo'liga O'ta asrlarda Markazi Osyoda ishlab chiqarilgan mahsulotlar tijorati emas, balki faqat Xitoyma ishlab chiqarilgan ipak savdosi yo'li nuqtayi nazaridangina qarab kelmoqdalar. Yangi markazning asosiy maqsadi jahon hamjamayitiga mintaqaga mamlakatlari juda qadim zamonalardan o'zishlab chiqarishda erishgan muhim yutuqlar to'g'risida

ma'lumot berishdan iborat bo'lishi mumkin. Bu esa hukumatning tomonidan investitsiyalar jalb qilish bo'yicha amalga oshirilayotgan say-harakatlarga hamda qayta ishlashtirish sanoatini rivojlantrishga kuchli turki bergan bo'ldi.

Samimiy tilaklar bilan, Frederik STARR

Ikkinci maktub,
2023-yil 15-novabr
Hurmatali direktor Shoazim
Minovarov janoblari,

Juda qiziqarli, sermahsul va yogimli suhbatimiz uchun qizg'in minnatdorligimni qabul qiling. Shuningdek, men ilgari uchratmagan tog'-kon ishlari to'g'risidagi kitob uchun ham katta rahmat. Qadimiy O'zbekistonda ishlab chiqarishning barcha sohalari bo'yicha ma'lumot yig'ish va targ'ib qilish juda muhim. Bu narsa, O'zbekiston aholisi o'diy olis-sotlar bo'lgan, qabilidagi fikrlarga barham berib, bu yeri klining sanoatchi, konchi, molivachi, sug'urtachi va boshqa kasb egalari ham bo'lganliklari isbotlab beradi. Ushbu ma'lumot o'zbek ta'lim tizimida ham o'z o'nini topa biliши kerak. Buni amalga oshirishda markaz juda qo'l keladi.

Ehtirom bilan, Frederik STARR
Shoazim MINOVAROV,
O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi direktori.

DAVLAT TILIDA XATOLARSIZ, TO'G'RI YOZYAPMIZMI?

Har qanday davlat taraqqiyotining asosini chuqr bilimga ega xalqi, ayniqsa, ilmga chanoq yoshlari tashkil etishi shak-shubhasiz. Buning yoshlarimiz uchun esa Sharq Renessansiga asos solgan ma'rifatparvar, ilmli ota-bobolarimizning g'oyalari, asarlari haqiqiy maktab ekani alohida qayd etib o'tish lozim.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev o'z Murojaatnalarida jadid ota-bobolarimizning "Ilmandan boshqa nafot yo'q va bo'lishi ham mumkin emas", degan hadisi-sharfini hayotiy e'tiqob, deb bilganliklarini bejiz ta'kidlab o'tmag'an. Zero, taraqqiyotga, farovonlikka, avalo, ma'rifat, bilim orqali erishish mumkin.

Mushohada

Darhaqiqat, o'nga yaqin dunyoviy tillarni puxta o'rangan ma'rifatparvar olim Is'hoxqon Ibrating "Bizing yoshlar, albatta, boshqa tilni bishish uchun sa'y-harakat qilsilalar, lekin avval o'z ona tilini ko'zlariga to'tyo qilib, ehtirom ko'satsizlar. Zero, o'z tilida sadoqat — bu vataniy ishshid", degan so'zlar bugun har birimiz uchun da'vat bo'lishi zarur.

Barchamizga ma'lumki, savodxonlik darajasi ona tilini yaxshi o'zlashtirganlik bilan belgilanadi. Xo'sh, biz bugun dunyoni o'z kashfiyotlari va ilmiy asarlari bilan larzaga solgan ajoddolariq munosibat darijada savodlimizmi? Qolaversa, fuqarolik burchimizni bajarla olyapmizmi — o'z davlat tilimizda imloviy xatolarsiz, to'g'ri o'yoypamizmi?

Bunday savolning qo'yilishiha qatorasabablar bor, albatta. Keyingi yillarda ko'plab maktab o'quvchilari, oly ta'lim muassasalarini talabalari, qolaversa, oly ta'lim bosqichini tamomlab, qo'lidagi diplom bilan turli tashkilotlarga, korxonaga idoralariga ishga qabul qilinayotgan yoshlar tomonidan davlat tilida ish yuritish, matnlar tuzish, hujatarni to'dirish, so'z va iboralarini to'g'ri yozish basorida ancha imloviy xatolarga yo'l qo'yilayotgani barchamizni tashvishga solayotgan jiddiy muammolardan biriga aylanmoqda. Bunday tashqari, ko'chalar, bozorlar, do'konlar, turli firmalar va o'quv markazlaridagi peshlavhalar, e'lonlar ham xatolardan xoli emasligiga guvoh bo'limqodamiz.

Bunday holat tilimizga bo'lgan munosabat bugungi kunga kelib qanchalik o'zgarganidan dalolat beradi. Uch ming yillagi tarixga ega tilimizni ota-bobolarimiz asrab-avaylab kelgan, biz esa so'ngi bir necha o'n yillikda bu qadratiyotining yo'qolib borishiga hissa qo'shayotgandekmiz.

Tilni arashsh va rivojlantrish — millatning yuksalishi demakadir. Til har bir millatning o'z qadrati, belgisi, o'tmishi va kelajagi ekanini har birimiz teran his etib, birligida harakat qiladigan vaqt keldi.

Shu bois ona tilimizning jizobasi va

maqomini mustahkamlash uchun faqat 21-oktabr kuni arafasida emas, balki har kuni birligida harakat va hamkorlik qilishimiz zarur. Bu faqat tilshunoslarning, ziyo'llarining, ona tili fani o'qituvchilarining, tegishli maxsus tashkilotlarning vazifasi, deb hisoblamasligimiz kerak.

Shu o'rinda 2022-yilda "Milliy tiklanish" DP. Markazi Kengashining "Yoshlar qanoti" tomonidan "Til posboronlar" talabalar jamoatchilik nazorati guruhi o'z faoliyatini boshlaganligini qayd etish lozim. Mazkur guruhi o'z faoliyati doirasida bir yil davomida respublika miyosida "Bextox yoz" loyihasini ko'chalar va xiyyoblarda, maktablarda, oly ta'lim muassasalarida, tashkilotlarda amalga osdirib keldi. Loyiha ishtirokchilarining soni kundan-kunga oshib boyorotganini kuuzatish mumkin. Shu kunga qadar salkam olti ming nafr ishtirokchi qayd etildi.

Til faqat rasmiy hujjalat, tadbir va tantanalar, balandparvoz shiorlar bilan yuksalib qolmaydi. Yurtimizdagi har bir tashkilot, o'zini shu yurt taqdiriga daxdor, deb bilgan har bir inson tilimizning nufuzi uchun kurashishi shart.

Afsuski, o'zaki nutqimizda uchrayotgan ayrim xato va kamchiliklar yozuvlarga ham ko'chib o'tmoqda. Ushbu bitiklarni ko'rgan yoshlar "manqa shunday yozish to'g'ri ekan", degan fikrga Kelmoqda. Shundan kelib chiqib, "Bextox yoz" loyihasining asosiy maqsadi yoshlarning xatosini topish, ularni yo'q o'yilayotgan xatolarda abyash emas, balki xatolarni aniqlash va bartaraf etishga ko'maklashish, yosh avlodni to'g'ri yozish uchun o'z ustida ishlashga yo'naltirish ekanini alohida qayd etish joiz.

Toshkent shahrida boshlangan loyiha bugungi kunga kelib viloyatlarda ham keng miyosida amalga oshirilmoqda. Bu tashabbusga "Bextox yoz" guruhi tashrif buyurgan ko'plab oly ta'lim muassasalarining talabalarini ham qo'shilib, bizga hamnafas bo'lib, boshqa joylarda o'zlarini tadbirlar yuhsitirib, loylighani davom ettirmoqda. "Yoshlar qanoti"

faoliyati, Yoshlar parlamenti a'zolari ham bizga kamarbasta bo'lyapti.

O'z-o'zidan anglashiladiki, loyiha o'z samaradorligini ko'sratmosda va uning doirasi kengaytirilmoqda. Joriy yilden boshlab partiya tegishli tashkilotlar bilan hamkorlikda "Ommaviy diktant" amaliy loyihasini ham korxonalar, tashkilotlar, o'quv muassasalarida tabbiq etashohlasi.

Mazkur loyiha ilk bor 1 — 3-noyabr kunlari Bojxona qo'mitasining Bojxona institutida va Jamoat xavfsizligi universitetida mutasaddilar bilan birligida o'tkazildi. Yoshlar ommaviy tarzda diktant yozib, o'z bilimlarni sinab ko'rdi, mutaxassislar tomonidan yugori baholangan talaba va kursantlar esdalik sovg'alar bilan taqdirlandi.

"Ommaviy diktant" loyihasini respublika viloyatlarida o'tkazish rejalashtirilgan. Mazkur loyiha naqafat ta'lim muassasalarida, balki turli korxonalar va tashkilotlarda muntazam ravishda o'tkazildi.

Shu o'rinda bir masalaga e'tibor qaratish joiz: yurtimizga kirib kelayotgan har qanday mahsulot, buyum, avvalo, bojxona tekshiruvidan o'tkazilishi barchamizga ma'lum. Tilning ham o'z "bojxona"si bo'lishi kerak, tilimizga kirib kelayotgan o'zga tillardagi so'zlarni o'zlashtirish, o'zaki va yozmasi nutqimiz jarayonida ushbu "bojxona" ishlashi zarur.

Tasavvur qiling, olam bo'lib, hech bir o'zbek qizi yoki yigit kuppe-kunduzi ko'chaga chiqib, duch kelgan odamga "menga xotin kerak" va yoki "men erga tegmoqchiman", deganmi, deydimi? Hech ham! O'zbekning ori bor, nomusi bor, ibo-hayosi bor. "Kuyib" kul bo'lsa bo'ladi-ki, biron o'zbek bolasi bu gapon hech qachon aytmaydi. Bizza bu ish o'tradagi yaxshii onslar, mahalla-ko'y, o'ni-qo'shni, qarindosh-urug'lar bosqoshligida amalga oshadi. Yigit qizni yoqtirib qolsa, bu haqida hatto eng yaqin insonlari — ota-onasiga ham betma-bet aytmaydi. Qadrdon o'stiga dilini ochadi. Va u do'st ota-onani bu haqida ogoh etadi. So'ng o'yashib, maslahatlashib, kelina bo'lminshing yetti pushtini surishitirib, bir qarorga kelingach, o'rtaqga sovchi qo'yiladi. Katta avlod yaxshi biladi. Bizing yoshlik yillarimizda yigit-qiz unashilgandana keyin ham bir-birining hatto ko'chasidan o'tmag'an, bir-birlarning yaqin qarindoshlarini ko'rib qolishsha, o'zlarini chetga olishgan...

Nodirbek MURODOV,
Oliy Majlis Qonunchilik palatasi huzuridagi
Yoshlar parlamenti raisi o'rinosari.

Janubiy Koreyaning "Yevroosiyo va turkiy tillar tadqiqoti" jurnalining navbatdagi soni Abu Rayhon Beruniy merosiga bag'ishlandi

Janubiy Koreyada chop etiladigan "Yevroosiyo va turkiy tillar tadqiqoti" jurnalining joriy yildagi ilk soni buyuk mutafakkir va qomusiy olim Abu Rayhon Beruniy tavalludining 1050-yilligi bag'ishlandi.

Rayhon Beruniyning ilmiy-ma'rifiy merosini xorida keng targ'ib qilish maqsadida mamlakatimizning Janubiy Koreyadagi elchixonasi diplomatislik munosabatlari, Mavarounnahr arxitekturasida Abu Rayhon Beruniy merosining o'mni, ahamiyati va boshqa qator jihatlar keng yoritilan.

"Dunyo" AA.
Seul

Ko'rgazma

O'zbekiston milliy taomlari taqdim etildi

Belarus poytaxtida 29-xalqaro ixtisoslashtirilgan ulug'uri "PRODEKSPO — 2023" ko'rgazma-yarmarkasi bo'lib o'tmoqda.

14-noyabr kuni boshlangan ushbu ko'rgazma qarib 30 yillardan beri oziq-ovqat hamda ichimliklar ishlab chiqaruvchilari va yetkazib beruvchilarini o'z atrofiga jamlab keladi.

Ko'rgazma gastronomik yangiliklar va mahsulotlari chiqaruvchilari, ichimliklar va mahsulotlari bilan ishtirok etdi. Bu mamlakatimizning turizm salohiyati, milliy taomlari, madaniyati va an'analar bilan yaqindan tanishitish imkonini ber

Hamkorlik

Hindistonda O'zbekistonning Davlat bayrog'i qabul qilingan kunga bag'ishlangan tadbir bo'lib o'tdi

Hindistondan "GD Goyenka" universitetida bo'lib o'tgan xalqaro forum doirasida o'zbekistonlik talabalar tomonidan milliy-madaniy dastur namoyish etildi.

2013-yili tashkil topgan ushu universitet dunyoning saltak 40 davlati, jumladan, O'zbekiston bilan o'zaro hamkorlikni yo'lgan qo'yan.

Ayni paytda Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot institutining bir guruh talabalari almasuv dasturi doirasida mazkur universitetning Tibbiyot va farmasevtika kollejida saboq olmoqda.

O'zbekistonlik talabalar bilimga chanoqligi, tirishqoligi va intiluvchanligi bilan ajralib turadi, — deydi universitetning Xalqaro hamkorlik departamenti direktori, professor Ugur Gyuyen. — Ularning ta'lrim jarayoni va bilim darajasini boyitishga katta mas'uliyat bilan yondashishini alohida ta'kidlam-oqchiman. O'zbek yoshlari Vataniga qaytgach, nafaga o'z mamlakatini rivojlantirishga munosib hissa qo'shishti, balki xalqaro miyosda ham muvaffaqiyatlarga erishishiha ishonamiz.

Universiteda tashkil etigan navbatdagi do'stlik kechasida namoyish qilgan madaniy dasturimiz xorijik yoshlar tomonidan samimiy kutib olindi, — deydi universitet talabasi Madinabonus Mansurova. — Xalqaro tadbirdorda xalqimiz qadriyatlarini namunalarini namoyish etish bizga hamisha

"Dunyo" AA.
Dehli

ko'tarinki kayfiyat va iftixor tuyg'ularini bag'ishlaydi.

O'zbekistonlik talaba yoshlar do'stlik kechasida 18-noyabr — O'zbekiston Respublikasining Davlat bayrog'i qabul qilingan kun munosabati bilan milliy ramzlarimiz haqida ham so'zberishdi.

— Mana, 32 yillardir, bayrog'imiz mag'ur hilpirab turidi, — deydi universitet talabasi Mashhura Ozodova. — Biz bugungi tadbir ishtirokchilar e'tiborini davlatimiz bayrog'ining hayotimizda tutgan o'rniqa qaratid, uning har bir rangida mujassani topgan mazmun-mohiyati tushuntirib berdik.

Mamlakatimizning Dehli-dagi elchixonasi vakillarining universitet rektori, professor Bukanikri Satyaranayana bilan bo'lib o'tgan muloqoti chog'ida keyingi yillarda yangi O'zbekistonda kechayotgan ishotolotlar jarayoni, jumladan, ilm-fan va ta'lim tizimini sifat jihatdan yuqori pog'onaga ko'tarish borasidagi sa'y-harakatlar haqida so'zlab berildi.

Mazkur oliy ta'lim muassasi si hamda mamlakatimizning turdosh institut va universitetlari o'ttasidagi hamkorlikning istiqbolli yo'naliishlari yuzasidan atroficha fikr almashildi.

"Dunyo" AA.
Dehli

keyingi yillarda mamlakatimizda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash tizimini takomillastrish sohasida muayyan ishlar amalga oshirilmoxda. Lekin shunga qaramay, yo'l-transport hodisalarini soni hali ham yuqoriligicha qolyapti. Bu esa avtomobil yo'llarida xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha zarur choralar ko'rishni taqozo etadi.

Dolzarb mavzu

Albatta, yurtimizda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash tizimini takomillastrish sohasida muayyan ishlar amalga oshirilmoxda. Lekin shunga qaramay, yo'l-transport hodisalarini soni hali ham yuqoriligicha qolyapti. Bu esa avtomobil yo'llarida xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha zarur choralar ko'rishni taqozo etadi.

Ushbu sa'y-harakatlarga qaramay, keyingi paytda yo'l harakati qoidalarni buzulish holatlari ortib borayotgani kishini o'yantiradi. Masalan, 2023-yilning 9 oyida davomida yo'l-transport hodisalarini soni o'tgan yilidaqning 2,4 foiz oshgan. Achinarlisi, ko'p hollarda baxtsiz hodisasi natijasida fuqarolarmiz tanjarohat olib, o'lim holatlari ham kuzatilmoqda. Agar haydovchilar yo'l harakati qoidalariiga rioya qilganda bunday avanganchi hodisalar sodir bo'lmasligi mumkin edi.

Xo'sh, oxirgi yillarda mamlakatimizda yo'l-transport hodisalarining oldini olish borasida ko'plab chora-tadbirlar ko'rilayotganiga qaramay, nega bu borada ijobji o'zgarishlar ko'p, debo'lmaydi? Nima uchun ayrim haydovchilar yo'l harakati qoidalarni buzulish holatlari mos ravishda 32 va 17 foiz kamaydi.

Jarimalarning asosiy vazifasi yo'l harakati qoidalari buzulishining oldini olish ekanligi inobatga olingan holda ba'zi ijtimoiy xavfsilik darajasi kam bo'lgan qoidabuzarliklarni yengillashtirish amaloyti olib borilmoqda.

Jumladan, 2021-yil 30-noyabrdagi imzolangan "Transport va moliya sohalardagi etiborli qo'qubuzarliklarni sodir etganlik uchun ma'muriy jazolar liberallashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining

nima qilmoq kerak?

Fikrimizcha, yo'l harakati qoidalarni buzulnaga nisbatan jarima tizimini qo'llash yaxshi samara beradi. Bundan ko'zlangan asosiy maqsad haydovchi va piyodalarini yo'l harakati xavfsizligi qoidalarni bajarishga undash hamda ularni noqonuniga xatti-harakatlarni amalga oshirishdan tiyishdir.

Ko'plab davlatlar amaloyti shuni ko'rsatadi, jarima qoidabuzarlar uchun psixologik va moliyaviy to'siq bo'lishi mumkin. Tadqiqotlarga ko'ra, Shveysariyaning beshta yirik shahrida tezlikni cheklash va to'xtash qoidalarni buzulniga uchun jarima miqdorini oshirish samarali chora bo'lib chiqdi. Avtoturorgohda to'xtash va tezlikni cheklash qoidalarni bo'lib chiqdi. Jarimalarning asosiy vazifasi yo'l harakati qoidalari buzulishining oldini olish ekanligi inobatga olingan holda ba'zi ijtimoiy xavfsilik darajasi kam bo'lgan qoidabuzarliklarni yengillashtirish amaloyti olib borilmoqda.

Jumladan, 2021-yil 30-noyabrdagi imzolangan "Transport va moliya sohalardagi etiborli qo'qubuzarliklarni sodir etganlik uchun ma'muriy jazolar liberallashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining

Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida'gi Qonunga binoan yo'l harakati qoidalarni buzulniga uchun bir qator jarimlar liberallashtirildi.

Xususan, sug'urta polisida ko'zda tutilmagan shaxs tomonidan avtomobilni boshqarish holatlari uchun jarima miqdori bir BHMDan yarim BHMGa tushirildi. Telefondan oqloqchilar orqali va qo'llarni ishlatsmasdan turib so'zlashuvlar olib borish imkoniyatini beradigan boshqa uskunalar orqali foydalanshingda jarima to'lanmaydigan bo'ldi.

Shu bilan birga, mamlakatimizda jarimalarni o'z vaqtida to'lagan fuqarolaruchunqo'shimcha qulayliklar yaratilgan. Prezidentimizning 2023-yil 23-martdagagi tegishli qarori ham aholiga ma'muriy jarimalarni to'lashda qo'shimcha qulayliklar yaratish hamda sohada korruption omillarini bartaraf etishga xizmat qilayot.

Mazkur hujjat bilan 2023-yil 1-maydan boshlab ma'muriy huquqbazarliklari bo'yicha qo'llanilan jarimani ixtiyoriy to'lash tizimi soddalashtirildi. Jumladan, huquqbazar unga jarima solish to'g'risidagi qaror topshirilgan sanadan boshlab 15 kun ichida jarimani to'lasa, u 50 foizga kamaytilradi, 30 kun ichida to'lasa — jarima miqdorining 70 foizini to'laydi.

Yo'l harakati qoidalari — bu yo'l onunlari. Ularning buzulishi fojiali oqibatliga olib keladi. Hatto odamlar, jumladan, bolar halok bo'ladi. Demak, o'rnatalgan qoidalarga rioya qilмаган yo'l harakati qatnashchilariga nisbatan egallagan bilimlarga qarab mehnat faoliyatini amalga oshirish huquqini beradigan hamda o'tta maxsus, kasb-hunar ta'limi diplomni darajasiga tenglashtirilgan sertifikat taqdim qilinadi. Ushbu markaz viloyatdagi ishsizlar bandilagini ta'minlash, ularning hayotda o'z o'rinalarini topishlariga hissa qo'shadi.

Abdulaziz YO'LDSOEV
("Xalq so'zi").

ЮНУС БҮРГИЕВ олон сурʼат

yechadi yoki radar o'rnataligan hududlardan tezlikka belgilangan cheklovlargacha amal qilib, radarsiz hududlarda yana "gazni bosadi". Qayta-qayta jarimaga tushib, onunbuzar sifatida qayd etilgan haydovchi bora-bora o'z iqtisodiy rivoji uchun ham qoidalarga amal qila boshlaydi.

Umuman olganda, jamiyatda yo'l harakati qoidalariiga amal qilish madaniyatini yuksaltirish, yo'l harakati qoidalarni qodriyat sifatida shakllantirish har qachongidan ham dolzab. Zotan, yo'l harakati qatnashchilarida yuksak huquqiy madaniyatini shakllantirmasdan turib, yo'l-transport hodisalarining oldini olib bo'lmaydi.

Sherzod RAHMONOV,
Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputati.

"Ishga marhamat" monomarkazi ochildi

Samarqand viloyatida yana bir kasb-hunarga o'qitish markazi faoliyati yo'ga qo'yildi. Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi tasarrufida ochilgan ushbu markazning qurilish ishlariiga 6 milliard so'mdan ortiq mablag' sarflangan.

Bandlik

Endilikda bu yerdagi ko'satsuvchi mazkur markazda fuqarolarni 30 ta kasb turi va chet tillarga o'qitish orgali mutaxassislar tayyorlanadi. Monomarkazda ishsiz fuqarolar xizmat ko'rsatish, texnik,

qishloq xo'jaligi hamda raqamli texnologiya yo'nalishlari, shuningdek, xoniyi tillar va tadbirkorlik ko'nikmalariga ega bo'la.

Mazkar bir vaqtning o'zida 500 nafar o'quvchini qamrab olish imkoniyatiga ega. Kasblarning murakkablik darajasi asosida ishlab chiqiladigan o'quv dasturlariga muvofiq o'qitish davri ikki oydan olti oygacha etib belgilangan.

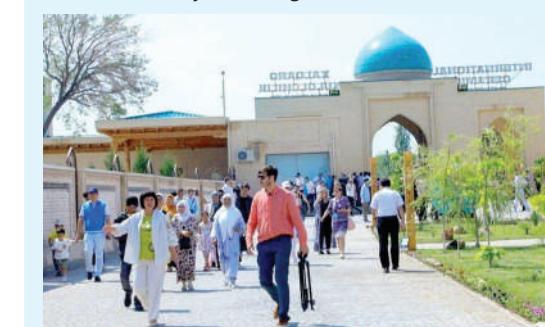
E'tiborli, bitiruvchilarga

egallagan bilimlarga qarab mehnat faoliyatini amalga oshirish huquqini beradigan hamda o'tta maxsus, kasb-hunar ta'limi diplomi darajasiga tenglashtirilgan sertifikat taqdim qilinadi. Ushbu markaz viloyatdagi ishsizlar bandilagini ta'minlash, ularning hayotda o'z o'rinalarini topishlariga hissa qo'shadi.

Abdulaziz YO'LDSOEV
("Xalq so'zi").

Sayyohlik salohiyati yanada oshiriladi

Joriy yilda Farg'on viloyatiga sayyohlar oqimini yanada ko'paytirish maqsadida eko, agro, ekstremal, tibby, ko'ngilochar va boshqa turistik maskanlar tashkil etish hisobiga 1,1 trillion so'mlik 159 ta loyiha amalga oshirilishi rejalashtirilgan.

Xususan, ayni jarayonda Qo'qon shahrida umumiy qiymati 130 milliard so'mlik Turizm va hunarmandchilik markazi tashkil etilmoqda. Majmuada zamonaviy mehmonxonalar, hunarmandlar va savdo markazi, bolar o'yinohi va boshqa ko'ngilochar xizmatlar ko'stirish faoliyati o'lg'a qo'yiladi.

Farg'on shahridagi "Ekoshahar"da Yaponiya kompaniyasi investitsiyasi hisobiga 3 gektar maydonda umumiy qiymati 182 milliard so'mlik yapon bog'i barpo etilayot.

— 2023-yilning 10 oysida 650 ming nafraga yaqin sayyohlar tashrif buyurdi, — deydi Farg'on viloyati hokimi o'rinosbasari Xurshidjon Ahmedov. — Sayyohlarning 365 mingdan ko'proq'i xorijik mehmonlardir.

Shu yilning 21 — 23-sentabr kunlari Qo'qon shahrida II xalqaro hunarmandchilik festivali va unga uyg'un holda Rishton tumanida bиринчи maratoba Xalqaro kulolchilik forumi o'tkazildi. Festival va forumda dunyoning 70 da voblatidan mohir hunarmand va kulollar, tanoq fan, madaniyat va san'at namoyandalarini, nufuzli xalqaro tashkilotlar vakkili qatnashdi. Tadbirlar doirasida Xalqaro turik madaniyatini tashkiloti — TURKSOY bilan hamkorlikda 6-turk dunyosi moda haftaligi hamda 24-turk dunyosi opera kunlari bo'lib o'tdi. An'anaga aylanib borayotgan bu kabi tadbirdar viloyatga xorijik sayyohlari jab etishda muhim omil bo'lmoqda.

Oz navbatida, viloyatga sayyohlar oqimini yanada oshirish maqsadida hozirgi kunda Olmaota, Ostona, Jidda, Urumchi, Seul hamda Toshkent, Samarqand, Buxoro, Urganch, Navoiy, Termiz shaharlariga to'g'ridan-to'g'ri yangi aviaqatnolari yo'lg'a qo'yish bo'yicha muzokaralar davom etyapti. Bu amalga oshadigan bo'lsa yiliga 250 mingda yaqin yolovchilarga xizmat ko'rsatish imkoniyatini yaratildi.

Zafar XUDOVOROV,
Toshkent davlat agrar universiteti o'qituvchisi.

Botir MADIYOROV
("Xalq so'zi").

Yomg'irlatib sug'orishning afzalliklari

Omilkorlik

Dunyoda suv tanqisligi sezilib turgan bir paytda har yili ushu ne'mat sifari o'tacha 10 foiziga oshib borayotgani global muammolarni hal etishni yanada og'irlashtirmoqda. Ta'kidlash kerakki, suv sarfining asosiy qismi qishloq xo'jaligiga to'ri kelmoqda. Ba'zi haqda Prezidentimiz shu yilning 20-oktabr kuni suv muammofiga bag'ishlab o'tkazgan videoselektorda alohida ta'kidlab o'tdi. Unda qishloq xo'jaligida ekinlarni sug'orish masalasiga e'tibor qaratilib, girdooshshootlarning 70 foizi eski usulda ishlashlari tanqid qilining edi.

Ta'kidlash kerakki, bugungi kunda suv sarfini kamaytirishda tejamkor sug'orish texnologiyalarini sohaga izchil tatbiq etish lozim. Tejamkor sug'orish texnologiyalarini orasida yomg'irlatib sug'orish usulini ham o'z o'rniqa ega. Ba'zi xorijik davlatlarda (AQSH, Rossiya Federasiysi, Belarus, Ukraina, Misr, Eron va boshqalar) yomg'irlatib sug'orish usulini qishloq xo'jaligida ekinlarni melezatsiyasining 60 — 80 foizi tashkil etadi. O'zbekiston hududida ham yomg'irlatib sug'orish texnologiyasini joriy qilish bugungi usullari orasida o'z o'rniqa egallashi lozim. Chunki ayrim ekin turlari, jumladan, poliz va sabzavot, don muhamslotlari yetishtirishda, chorvachilik

ga, yem-xashak va bedazorlarga 8750 m3/ga., kartoshka va poliz muhamslotlari yetishtirishga 11430 m3/ga. suv sarflanadi. Eng ko'p suv sholichilikda (23210 m3/ga.) ishlatalmoqda. Yomg'irlatib sug'orish hisobiga yuqorida suv sarfini 40 — 50 foiz kamaytirish mumkinligini ilmiy tadqiqotlar tasdiqlaydi.

Mamlakatimizda tomchilatib sug'orish bo'yicha oxirgi 5-6 yilda yetarlicha tajriba to'plandi va suv resurslarini tejashda ijobji natijalarga erishildi. Lekin yomg'irlatib sug'orish texnologiyasi ham tejamkor sug'orish usullari orasida o'z o'rniqa egallashi lozim. Chunki ayrim ekin turlari, jumladan, poliz va sabzavot, don muhamslotlari yetishtirishda, chorvachilik

va texnologiyalarini sinash va sertifikatlarni markazidan sinovdan o'tkazildi. Yangi ishlashlari va qurilma energiya resurslarini 30 — 40 foizga, suv resurslarini bug'lanishini 10 — 12 foizga kamaytirishga imkon beradi. Ischlabil qurilma energiya resurslarini 10 — 12 foizga kamaytirishga imkon beradi. Ischlabil qurilma energiya resurslarini 10 — 12 foizga kamayt